

Nader onderzoek Haarrijnweg 5 in Maarssen

Soortgericht onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

28 oktober 2021

Verantwoording

Titel	Nader onderzoek Haarrijnweg 5 in Maarssen
Opdrachtgever	Gemeente Stichtse Vecht
Projectleider	Sietse-Jelle Bijkerk
Auteur(s)	Jelmer de Jong
Tweede lezer	Karin Boelens
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Bram Rijksen en James Lidster
Projectnummer	1281154
Aantal pagina's	13
Datum	28 oktober 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Huidige situatie en beoogde ontwikkeling	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Beoogde ontwikkeling	5
3	Methode.....	7
3.1	Verwachte soorten en functies	7
3.1.1	Vleermuizen	7
3.1.2	Buizerd en sperwer	7
3.1.3	Ransuil	8
3.1.4	Huismus	8
3.1.5	Gierzwaluw.....	8
3.1.6	Ringslang	8
4	Resultaten en effectbepaling	10
4.1	Vleermuizen	10
4.2	Buizerd en sperwer	10
4.3	Ransuil	10
4.4	Huismus	11
4.5	Gierzwaluw.....	11
4.6	Ringslang	11
4.7	Overige bevindingen	11
5	Conclusie en vervolgstappen	12
5.1	Conclusie	12
5.2	Vervolgstappen	12
6	Literatuur	13

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Gemeente Stichtse Vecht. Gemeente Stichtse Vecht is voornemens om op een perceel aan de Haarrijnweg 5 te Maarssen nieuwbouwwoningen te realiseren. TAUW heeft deze plannen in een quickscan getoetst aan de Wet natuurbescherming (TAUW, 2021). Hieruit volgde dat negatieve effecten door de werkzaamheden op vleermuizen, buizerd, sperwer, ransuil, huismus, gierzwaluw en ringslang op voorhand niet konden worden uitgesloten.

1.2 Doel

Doel van dit onderzoek is om uitsluitsel te krijgen over de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Deze rapportage beschrijft de resultaten van het soortgericht onderzoek en de effecten op beschermde soorten in het kader van de voorgenomen plannen. Aan de hand van de effecten wordt duidelijk of het nodig is om maatregelen te nemen of ontheffing aan te vragen voor het overtreden van verbodsbepalingen onderdeel soortbescherming uit de Wet natuurbescherming.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 zal de huidige situatie en beoogde ontwikkeling van het plangebied beschrijven waardoor inzichtelijk wordt gemaakt wat er onderzocht is. In hoofdstuk 3 wordt de methode van het soortgericht onderzoek uitgelicht. In hoofdstuk 4 zullen de resultaten en de effectbepaling van het nader soortgericht onderzoek worden besproken. Tot slot zal in hoofdstuk 5 de conclusie worden getrokken die uit het nader onderzoek naar voren komt.

2 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de globale ligging van het plangebied. Het plangebied bestaat uit een woonboerderij met daaromheen groen en bomen. Het westelijk deel van het plangebied staat in natte periodes onder water, vanwege direct contact met oppervlaktewater. Een watergang ligt aan de oost- en zuidkant van het plangebied, deze watergang valt deels binnen de grenzen van het plangebied. Buiten het plangebied, ten zuiden staat een woonwijk en ten noorden liggen weilanden. Ten oosten van het plangebied ligt een spoor en stroomt het Amsterdam-Rijnkanaal.

Figuur 2.1 Ligging en begrenzing van het plangebied.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Gemeente Stichtse Vecht is voornemens om de aanwezige woonboerderij te slopen. Hiernaast zal het groen worden gekapt en verwijderd. Na de sloop en de kap van het groen zullen er nieuwe woningen met tuin en aanlegsteigers aan het water worden gerealiseerd. Aan de oost- en zuidkant van het plangebied wordt een brug over de watergang geplaatst (zie figuur 2.2).

Figuur 2.2 De beoogde ontwikkeling van het plangebied.

3 Methode

Het doel van het soortgericht onderzoek is om aan te tonen of en hoe het plangebied van belang is voor vleermuizen, buizerd, sperwer, ransuil, huismus, gierzwaluw en ringslang.

3.1 Verwachte soorten en functies

3.1.1 Vleermuizen

De bomenrij ten zuiden van het plangebied en de watergang zijn mogelijk onderdeel van essentiële vliegroutes van vleermuizen. Verblijfplaatsen kunnen zich mogelijk bevinden in het gebouw dat op het plangebied staat. Hierin zitten geschikte openingen die kunnen dienen als zomer-, paar-, en winterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Verblijfplaatsen in bomen zijn uitgesloten. Hiernaast zijn negatieve effecten op foerageergebieden ook uitgesloten.

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuizenprotocol 2021 van het Netwerk Groene Bureau (NGB, 2021). Dit is gedaan met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme en de frequentie kan worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt daarnaast gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsounds. Om verblijfplaatsen in kaart te brengen hebben twee ervaren ecologen door het plangebied gelopen en gepost. Bij het rondlopen is gekeken naar vleermuisactiviteit en vleermuisgedrag tijdens deze activiteit. In totaal zijn vijf veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei tot en met september (zie tabel 3.1). Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen met bijbehorende foerageergebieden en vliegroutes tussen deze plekken. Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen. Het veldwerk is sterk weersafhankelijk en is alleen bij gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en niet te veel wind.

3.1.2 Buizerd en sperwer

In het plangebied is één nest aangetroffen dat mogelijk van buizerd, ransuil of sperwer is. Het soortgericht onderzoek naar buizerd en sperwer wordt tegelijkertijd uitgevoerd omdat de het protocollen grotendeels overeenkomen. Er wordt tijdens het soortgericht onderzoek gezocht naar nestlocaties, nestindicerend gedrag en rustlocaties en functioneel leefgebied volgens het kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017). Voor de buizerd dienen vier bezoeken na zonsopgang te worden uitgevoerd tussen 1 maart en 15 mei met tussenpozen van 10 dagen en voor de sperwer drie bezoeken na zonsopgang tussen 1 maart en 15 juli met tussenpozen van 10 dagen (zie tabel 3.1). De potentiële nestlocatie van de buizerd en sperwer was goed te zien tijdens de veldbezoeken. Het onderzoek kan alleen worden uitgevoerd als de weersomstandigheden goed zijn, voor beide soorten betekent dit droog en weinig wind.

3.1.3 Ransuil

De inventarisatie van de aanwezigheid van een ransuil is gericht op de aanwezigheid van nestlocaties. Met behulp van een nestencheck en het zoeken naar nestindicerend gedrag wordt onderzoek gedaan conform het kennisdocument ransuil (BIJ12, 2017). Tussen 20 februari en 20 juli dienen drie avondbezoeken te worden uitgevoerd met tussenpozen van 10 dagen (zie tabel 3.1). Het onderzoek kan alleen uitgevoerd worden bij de juiste weersomstandigheden, voor de ransuil is dit droog en weinig wind.

3.1.4 Huismus

Het gebouw in het plangebied is voorzien van pangedekte daken en dakranden die als verblijfplaats kunnen dienen voor de huismus. De inventarisatie van huismussen richt zich op het waarnemen van een volwassen individu of paar in broedbiotoop, nesten, zang van een mannetje en op gedrag dat een territorium of nest indiceert. Het soortgericht onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven onderzoeksinspanning als benoemd in het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017). Hiervoor zijn twee inventarisatiemomenten tussen 1 april en 15 mei uitgevoerd met tussenpozen van 10 dagen (zie tabel 3.1). De onderzoeken zijn bij de juiste weersomstandigheden uitgevoerd (droog, weinig wind).

3.1.5 Gierzwaluw

Het gebouw in het plangebied is voorzien van pangedekte daken en dakranden die als verblijfplaats kunnen dienen voor de gierzwaluw. De inventarisatie van gierzwaluwen richt zich op het waarnemen van volwassen individuen of paren in broedbiotoop en de bepaling van nesten en rustplaatsen in het plangebied (BIJ12, 2017). Er dienen volgens het kennisdocument drie veldbezoeken te worden uitgevoerd tussen 1 juni en 15 juli vanaf twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang (zie tabel 3.1). Er dient een tussenpoos van 10 dagen tussen de bezoeken te zijn. Het soortgericht onderzoek kan alleen worden uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden. Voor de gierzwaluw is dit droog en weinig wind.

3.1.6 Ringslang

Voor de inventarisatie van de ringslang is op zicht gezocht naar zich opwarmende individuen langs structuur overgangen. Er zijn vier bezoeken aan het plangebied gebracht (zie tabel 3.1) conform het soortprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2021). Deze bezoeken dienen te worden uitgevoerd tussen april en september waarbij minimaal een maand tussen het eerste en laatste bezoek zit. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd bij zonneschijn bij een temperatuur van 15 graden.

Tabel 3.1 Veldbezoeken voor de nader onderzoeken.

Datum	Soort	Tijd	Weersomstandigheden
12 april 2021	Huismus	(8:00 – 10:00)	Half bewolkt, droog, 5 graden, windkracht 2, noord
12 april 2021	Buizerd en Sperwer	(10:00 - 12:00)	Half bewolkt, droog, 5 graden, windkracht 2, noord

Datum	Soort	Tijd	Weersomstandigheden
23 april 2021	Ransuil	(21:00 – 23:00)	Half bewolkt, droog, 9 graden, windkracht 1
25 april 2021	Buizerd en Sperwer	(7:20 – 9:20)	Bewolkt, droog, 7 graden, windkracht 1, noordoost
5 mei 2021	Huismus	(7:00 – 9:00)	Half bewolkt, droog, 6 graden, windkracht 3, zuidwest
5 mei 2021	Buizerd en Sperwer	(7:00 – 9:00)	Half bewolkt, droog, 6 graden, windkracht 3, zuidwest
10 mei 2021	Ringslang	(11:30 – 13:30)	Half bewolkt, droog, 16 graden, windkracht 1, zuid
15 mei 2021	Buizerd en Sperwer	(14:00 – 16:00)	Half bewolkt, motregen 12 graden, windkracht 2, zuidwest
20 mei 2021	Ransuil	(20:30 – 23:00)	Bewolkt, droog, 14 graden, windkracht 3, zuidwest
20 mei 2021	Vleermuizen	(21:30 – 00:00)	Bewolkt, droog, 14 graden, windkracht 3, zuid
15 juni 2021	Gierzwaluw	(20:30 – 22:30)	Onbewolkt, droog, 22 graden, windkracht 1
15 juni 2021	Ransuil	(20:00 – 22:00)	Onbewolkt, droog, 18 graden, windkracht 1
15 juni 2021	Vleermuizen	(22:00 – 00:30)	Onbewolkt, droog, 18 graden, windkracht 1
2 juli 2021	Gierzwaluw	(20:00 – 22:00)	Onbewolkt, droog, 21 graden, windkracht 2
5 juli 2021	Vleermuizen	(2:30 – 5:30)	Bewolkt, droog 16 graden, windkracht 2, zuid
15 juli 2021	Gierzwaluw	(20:00 – 22:00)	Half bewolkt, droog, 18 graden, windkracht 3, noordwest
22 augustus 2021	Vleermuizen	(20:45 – 23:45)	Bewolkt, droog, 17 graden, windkracht 2
12 september 2021	Ringslang	(8:00 – 10:00)	Half bewolkt, droog, 15 graden, windkracht 1
14 september 2021	Vleermuizen	(20:00 – 23:00)	Bewolkt, droog, 20 graden, windkracht 2
21 september 2021	Ringslang	(10:00 – 12:00)	Onbewolkt, droog, 15 graden windkracht 1
24 september 2021	Ringslang	(9:00 – 11:00)	Half bewolkt, droog, 15 graden, windkracht 2

4 Resultaten en effectbepaling

In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven van het nader onderzoek naar vleermuizen, buizerd, sperwer, ransuil, huismus, gierzwaluw en ringslang.

4.1 Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken voor vleermuizen zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen rondom het plangebied. De activiteit vond vooral plaats rondom de sloot ten zuiden van het plangebied. Het plangebied zelf is niet van belang als foerageergebied en er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de oude boerderij. De werkzaamheden zullen daarom geen negatief effect hebben op verblijfplaatsen, foerageergebied of vliegroutes. Maatregelen of een ontheffing zijn daarom niet nodig.

In het kader van de zorgplicht moet wel rekening worden gehouden met foeragerende vleermuizen bij de uitvoering van de werkzaamheden. In de periode april tot oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst dient geen (bouw)verlichting uitstralend richting de sloot gebruikt te worden.

4.2 Buizerd en sperwer

In het plangebied is een nest waargenomen waar mogelijk een buizerd of sperwer gebruik van maakt. Dit nest werd tijdens het veldbezoek van de quickscan op 22 maart 2021 bezet door een ekster (zie figuur 4.1), maar mogelijk konden er andere soorten gebruik van maken. Tijdens het nader soortgericht onderzoek zijn er echter geen andere soorten op waargenomen. Er zijn verder geen verblijfplaatsen of nestlocaties van buizerd en sperwer aangetroffen. De werkzaamheden zullen daarom geen negatief effect hebben op buizerd en sperwer. Maatregelen of een ontheffing zijn daarom niet nodig.

Figuur 4.1 Eksternest in het plangebied (links) en rustende ekster die het nest in gebruik nam (rechts) (TAUW, 2021).

4.3 Ransuil

Het eksternest in het plangebied kon mogelijk gebruikt worden door een ransuil. Tijdens het soortgericht onderzoek voor de ransuil was het nest continu in gebruik door een ekster. Hierdoor

is het uitgesloten dat ransuil dit nest als nestlocatie gebruikt. De werkzaamheden zullen daarom geen negatief effect hebben op de ransuil. Maatregelen of een ontheffing zijn daarom niet nodig.

4.4 Huismus

Er zijn tijdens de veldbezoeken geen verblijfplaatsen van huismussen in de boerderij gevonden. Er lijkt een groep huismussen gebruik te maken van het struweel rondom het plangebied. Het struweel dient echter niet als essentieel foerageergebied van huismus. De omgeving van het plangebied biedt genoeg alternatieven voor de huismus, met solitaire bomen en kleine bosschages in de woonwijk ten zuiden van het plangebied. Verblijfplaatsen in het struweel zijn uitgesloten aangezien de huismus broedt in bebouwing. De werkzaamheden zullen daarom geen negatief effect hebben op de huismus. Maatregelen of een ontheffing zijn niet nodig.

4.5 Gierzwaluw

Er zijn in het plangebied geen gierzwaluwen waargenomen tijdens het soortgericht onderzoek. De woonboerderij was potentieel geschikt voor gierzwaluwen maar er zijn hier geen verblijfplaatsen gevonden. Het plangebied is verder ook niet van belang voor gierzwaluwen. De werkzaamheden zullen daarom geen negatief effect hebben op de gierzwaluw. Maatregelen of een ontheffing zijn daarom niet nodig.

4.6 Ringslang

Er zijn in het plangebied geen ringslangen waargenomen tijdens de veldbezoeken. Er zijn geen nestlocaties of individuen aangetroffen. De werkzaamheden zullen daarom geen negatief effect hebben op de ringslang. Maatregelen of een ontheffing is daarom niet nodig.

4.7 Overige bevindingen

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het aantasten van nesten met een broedgeval is een overtreding van de Wnb, hiervoor is een ontheffing nodig. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. Dit kan door buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden of door het plangebied ongeschikt te maken voor broedvogels voor de start van de werkzaamheden. Het broedseizoen loopt van maart tot en met augustus. Indien voorgenoemde maatregelen worden uitgevoerd zijn negatieve effecten op broedvogels uitgesloten en is er geen ontheffing nodig.

5 Conclusie en vervolgstappen

Gemeente Stichtse Vecht is voornemens om op een perceel aan de Haarrijnweg 5 te Maarssen de aanwezige woonboerderij te slopen. Hiernaast zal het groen worden gekapt en verwijderd. TAUW heeft een soortgericht nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, buizerd en sperwer, ransuil, huismus, gierzwaluw en ringslang.

5.1 Conclusie

Uit de nader onderzoeken is gebleken dat er geen verblijfplaatsen van beschermde soorten aanwezig zijn in de woonboerderij en in het groen van het plangebied. Wel zijn huismussen waargenomen in het groen in het plangebied en wordt de sloot ten zuiden van het plangebied gebruikt door gewone dwergvleermuizen. Het plangebied zelf is echter niet van essentieel belang voor een van de soortgroepen. Maatregelen ter voorkoming van een overtreding van de Wet natuurbescherming en het aanvragen van een ontheffing zijn niet nodig.

5.2 Vervolgstappen

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Hier dient voorafgaand aan het werk rekening mee gehouden te worden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus (dit wordt gezien als het reguliere broedseizoen). Het heeft de voorkeur de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Vogels die buiten deze periode broeden, zijn ook beschermd. Meerkoet kan bijvoorbeeld zeer vroeg in het voorjaar tot broeden komen.

In (en rond) het broedseizoen is een (periodieke) controle op nesten van broedvogels voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringsvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De omvang van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald.

Omdat de sloot ten zuiden van het plangebied gebruikt wordt door vleermuizen, moet hiermee rekening worden gehouden tijdens de werkzaamheden. In de periode april tot oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst dient geen (bouw)verlichting uitstralend richting de sloot gebruikt te worden.

6 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Buizerd (Versie 1.0, 2017).

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten sperwer (Versie 1.0, 2017).

TAUW, 2021. Quickscan natuur Haarrijnweg 5, Maarssen. Met kenmerk R001-1281154KHB-V01, d.d. 18 maart 2021.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2021.